

به نام خدا

اندیشه اسلامی

ISLAMIC
THOUGHT

درسنامه و تست های آزمون های ۴۰۴ لحاظ شده

بر اساس رفرنس جدید (اندیشه تمدن سازان - ایمان و توفیر)

گروه آموزشی

مدوی لرن

شما میتوانید جزوات تمام دروس علوم پایه را از وب سایت

گروه آموزشی مدوی تهیه کنید

@medwaylearn

www.medwaylearn.com

09173554252

فهرست

درس اول: ایمان و تلاش ۴	درس هشتم: جهان بینی توفیدی در قرآن ۳۰
درس دوم: آشنایی با ایمان بنیست‌شکنا نه ۷	درس نهم: اپرئولوژی توفیدی در قرآن ۳۴
درس سوم: آشنایی با ایمان آگاهانه ۱۱	درس دهم: عبادت و اطاعت انصاری خدا ۳۷
درس چهارم: آشنایی با ایمان زاینده ۱۵	درس یازدهم: روح توفید نفی عبوریت غیر خدا ۴۰
درس پنجم: آشنایی با ایمان وفادارانه ۲۰	درس دوازدهم: توفید و نفی طبقات اجتماعی ۴۳
درس شش: ایمان و هدف‌گذاری (نوید ۱) ۲۴	درس سیزدهم: فواید روانی توفید ۴۶
درس هفتم: ایمان و آرامش (نوید ۲) ۲۶	

ساختار جزوه و روش مطالعه

این جزوه یک ساختار دو قسمتی هوشمندانه داره که هم برای یادگیری عمیق طراحی شده، هم برای مرورهای سریع و جمع‌بندی.

در ادامه هم ساختارش رو توضیح می‌دم، هم روش استفاده ازش رو برای هر دو حالت.

یک نگاه کلی به ساختار جزوه:

۱. بخش اول: جدول درسنامه

- این بخش به صورت جدولی طراحی شده.
- هر ردیف از جدول، به یک مبحث اصلی اختصاص داره.
- توضیحات داخل جدول بسیار خلاصه، مفید و کلیدی هستند. اینجا خبری از زیاده‌گویی نیست.
- هدف این جدول، ارائه دادن یک نقشه راه خلاصه از کل مطلب و ایجاد یک مرجع سریع برای دوره کردن نکات است.

۲. بخش دوم: تست‌های طبقه‌بندی‌شده

- بعد از جدول هر فصل، تست‌های مربوط به اون فصل اومده.
- **یک ویژگی خیلی مهم:** برای هر تست مشخص شده که به کدام ردیف از **جدول درسنامه مربوط** میشه. این کار به شما کمک می‌کنه اگر سوالی رو بلد نبودید، سریع به مبحث اصلی‌اش رجوع کنید.

۳. بخش سوم: پاسخ‌نامه تشریحی برای سوالات

○ این بخش شامل توضیحات کامل و مفصل برای هر تست هست.

حالا سوال اصلی: *پرا با وجود اینکه مثل نکته هر تست رو تو جدول مشخص کردیم، باز پاسخ تشریحی آوردیم؟*

این یک طراحی هدفمند برای پاسخگویی به دو دسته از دانشجویان با دو هدف متفاوت است:

- دانشجویان با هدف یادگیری عمیق و دقیق و رنکی ◀◀◀ این دانشجویان باید حتماً پاسخ تشریحی رو بخونن تا به عمق مطلب و ریزه کاری ها مسلط بشن.
- دانشجویان با هدف پاسی و جمع بندی سریع ◀◀◀ این دانشجویان نیازی به خوندن پاسخ تشریحی ندارن و فقط با مراجعه به همون ردیف مشخص شده در جدول درسنامه و مرور نکات خلاصه اش، می تونن به هدفشون برسن.

چطور از جزوه برای آموزش (یادگیری اولیه) استفاده کنیم؟

برای یادگیری یک مبحث جدید، بهترین روش استفاده از جزوه به این صورته:

۱. گام اول: یادگیری جدول: اول از همه، سعی کنید ردیف های مربوط به مبحث مورد نظر رو از جدول درسنامه به خوبی یاد بگیرید و بفهمید.
۲. گام دوم: حل تست و بازگشت دوباره به جدول: حالا برید سراغ حل تست های همون مبحث. بعد از اینکه یک تست رو حل کردید، به پاسخ تشریحی مراجعه کنید. اونجا توضیحات کامل و دقیق داده شده. بعد از خوندن توضیحات کامل، یک بار دیگه به همون ردیف از جدول درسنامه که اول کار خوندید، برگردید. حالا که تست رو حل کردید و توضیح کاملش رو خوندید، با دید عمیق تری به اون نکات خلاصه نگاه می کنید و براتون کاملاً جا میفته.

پرا توضیحات کامل رو نیاریم تو فور جدول؟

چون قرار نیست جدول درسنامه تبدیل به یه کتاب حجیم بشه. هدف از جدول، مرور سریع هست. اگر توضیحات زیاد باشه، دیگه مرور کردن با جدول زمان بر میشه و عملاً کارآیی خودش رو از دست میده.

چطور از جزوه برای جمع بندی (مرور نهایی) استفاده کنیم؟

تو دوران جمع بندی، زمان محدوده و باید هوشمندانه عمل کرد. روش استفاده بستگی به میزان وقتی داره که می تونید اختصاص بدید:

- **اگر وقت کافی دارید :** بهتره اول جدول درسنامه رو یه دور کامل بخونید و بعدش تست ها رو بزیند. حالا اینکه وقت کنید پاسخ تشریحی رو هم بخونید یا نه، به زمان باقی مونده بستگی داره. اگه وقت داشتید، حتماً یه نگاهی بهش بندازید تا نکات ریز رو هم دوره کنید.
- **اگر وقت مهورر یا کم دارید :** اصلاً نیازی به خوندن پاسخ تشریحی نیست. فقط روی خوندن جدول درسنامه تمرکز کنید. ما تمام نکات کلیدی تست ها رو به صورت خیلی خلاصه و مفید در جدول آوردیم. با خوندن جدول، کار شما راه میفته و می تونید اکثر تست ها رو جواب بدید. **یادتون باشه، کنار هر تست هم مشخص کردیم که نکته اش تو کدوم ردیف جدول، پس اگر سوالی رو اشتباه زدید یا یادتون نیومد، می تونید سریع به همون ردیف مراجعه کنید.**

خلاصه و تاکید نهایی:

- برای یادگیری عمیق: جدول رو یاد بگیر + تست بزنی + پاسخ تشریحی رو با دقت بخون و دوباره به جدول برگرد.
- برای جمع بندی (اگر وقت کم داری): فقط جدول درسنامه رو بخون. خوندن پاسخ تشریحی در این شرایط لازم نیست. تمام نکات لازم برای پاسخگویی به تست ها، به صورت خلاصه در جدول وجود داره.

درس اول: ایمان و تلاش

ردیف	عنوان	مفاهیم
1	موضوع درس	ایمان و تلاش
2	اهداف یادگیری	توانایی طراحی اینفوگرافیک رابطه ایمان و تلاش ، بیان ارتباط اطاعت با تلاش، تشریح آیه « وَاطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ». شخصی سازی مفهوم انفاق، به کارگیری رحمت اجتماعی، شرح مداوای جراحات روح، فراگیری مهارت به کارگیری صحیح خشم، ارزشیابی متقین با خصوصیاتشان.
3	آغاز حرکت (رهبانیت و اسلام)	مسلمان آگاه با تقوا خود را تجهیز کرده (زره مناسب بر تن پوشیده) و برای نجات گناهکاران وارد منطقه گناه می شود. <ul style="list-style-type: none"> ✎ مسیحیان برای دوری از گناه به رهبانیت و گوشه گیری روی آوردند ✎ قرآن رهبانیت را بدعت می داند ✎ در اسلام، فرار از جامعه و ترک مسئولیت پذیرفته نیست ✎ مسلمان واقعی باید فعالانه در اجتماع حضور داشته و به نجات دیگران کمک کند
4	تقوا و پیروزی	تقوا، مقدمه و وسیله مناسبی برای پیروزی است. هدف نجات دیگران در صورتی دست یافتنی است که ابتدا فکر فرد از جانب خودش راحت باشد پس کسی که می خواهد دیگران را نجات دهد باید ابتدا خودش را از آلودگی حفظ کند <ul style="list-style-type: none"> ✎ تقوا وسیله و مقدمه قطعی برای فلاح و پیروزی است <p>آیه: «وَآتَقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ» تقوای خدا پیشه کنید تا پیروزمند و موفق گردید.</p>
5	حرکت ثمره اطاعت	آیه: « أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ». ذکر اطاعت از پیامبر در کنار اطاعت از خدا، برای تمایز مدعیان دروغین اطاعت از حق پرستان واقعی است. معنای اطاعت از خداوند، اطاعت از پیامبری است که قوانین الهی را ابلاغ می کند و این اطاعت انسان را به حرکت و تلاش بیشتر وامی دارد.
6	رحمت و تلاش (مقایسه با پندار عامیانه)	پندار عامیانه: رحمت خدا رقیب و جایگزین عمل نداشته است. دیدگاه قرآن: رحمت خداوند مخصوص کسانی است که اهل عمل و اطاعت اند. عمل کنید و از خداوند اطاعت کنید شاید مورد رحمت پروردگار قرار بگیرید.
7	رحمت اجتماعی خداوند	رحمت خدا زمانی محقق می شود که امتی به مسئولیت خود عمل کند. اطاعت خدا در این است که تمامی تکالیف و مسئولیت های الهی را انجام دهیم، نه صرفاً بخشی از آن. تسلیم کامل در برابر حکم و دستور پیامبر (حتی در نزاع ها)، شرط شمول رحمت پروردگار است.
8	مسابقه به سوی مغفرت	دنیا میدان مسابقه و پیشی گرفتن « وَسَارِعُوا » است. مسابقه باید به سوی چیزی باشد که شایسته انسان و متناسب با عظمت اوست، یعنی مغفرت پروردگار و بهشتی به پهنای آسمان ها و زمین. <p>آیه: «وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ»</p>
9	مداوای جراحات روح با مغفرت (تعریف غفران)	تصور عامیانه از مغفرت نادرست است (صرفاً بخشش و گذشت از حق). غفران به معنی التیام دادن و پر کردن یک خلاء است. هر گناهی ضربت و زخم بر روح وارد می کند و روح را از تعالی دور می نماید. <p>مغفرت = التیام جراحات روح بر اثر گناه</p> <ul style="list-style-type: none"> ✎ هر گناه، زخمی بر جان انسان ایجاد می کند که مانع رشد و تعالی می شود ✎ غفران الهی همانند مرهمی است که این جراحات روحی را ترمیم می کند ✎ گناهی چون ربا، دروغ، ظلم و زنا شکاف های عمیقی در روح ایجاد می کنند و نیاز به مداوا دارند

10	مغفرت و تلاش برای جبران	غفران به معنای برطرف کردن و پر کردن خلاء و زخم روان با جبران کردن است. مغفرت الهی مشروط به جبران عقب ماندگی از راه توبه، حرکت تندتر، و تلاش بیشتر است (به عمل کار بر آید).
11	ویژگی های متقیان	بهشت « أَعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ » برای افراد خاصی (با تقویان) آماده شده است.
12	ویژگی متقین (۱): انفاق هوشمندانه	انفاق شرط با تقوا بودن است « الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ » انفاق با خرج کردن فرق دارد. انفاق آن خرج کردنی است که به سبب آن، خلاء و نقضی پر شود و نیاز واقعی برآورده گردد. انفاق کار مردمان باهوش است و نیازمند سه گام: ۱. فهم و تشخیص نیاز ۲. یافتن راهکار ۳. اجرای راهکار
13	ویژگی متقین (۲): مدیریت و مهار خشم	باتقویان، فروبرندگان خشم « الْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ » هستند. این به معنای فروخوردن مطلق خشم نیست، بلکه حاکم کردن عقل بر احساسات است تا بتوان در جای مناسب آن را به کار گرفت.
14	ویژگی متقین (۳): نادیده گرفتن لغزش مردم	باتقویان، گذرندگان از مردم و عفوکنندگان خطای مردم « وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ » هستند. باید از لغزش ها و اشتباهات مردم چشم پوشی کرد. اما نباید از گناهی که لغزش نبوده و از روی تعمد و عناد انجام شده، گذشت.
15	ویژگی متقین (۴): استمداد از قدرت ذکر و یاد خدا	باتقویان هنگامی که گناه بزرگی انجام دهند یا بر خویشتن ظلم کنند، فوراً یاد خدا « ذُكِّرُوا بِاللَّهِ » می کنند و برای گناهانشان طلب مغفرت « اسْتَغْفِرُوا لِذُنُوبِهِمْ » می نمایند. یاد خدا حربه ای کارساز در برابر شیطان است. مغفرت بدون تلاش و کوشش ما (حرکت و بازگشت از راه رفته) ممکن نیست.
16	اصرار بر گناه نمی ورزند	متقیان بر آنچه می دانند گناه است، اصرار نمی ورزند « وَلَمْ يَصِرُوا عَلٰی مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ». پاداش این افراد، مغفرت الهی و بهشت است.

۱) قرآن در مورد رهبانیتی که مسیحیان از خود در آوردند و بدعت گذاشتند، چه می فرماید؟

- الف) ما آن را بر آن ها واجب نکرده بودیم و تنها بر مسلمانان واجب است. (ب) این کار باعث آورده شدن دامانشان به گناه شد و مورد نهدی ما قرار گرفت.
ج) ما آن را بر آن ها واجب نکرده بودیم، اما آن را در عالم اسلامی جایز می دانیم (د) ما آن را بر آن ها واجب نکرده بودیم، و برای عالم اسلامی نیز رهبانیت و گوشه گیری معنا ندارد.

پاسخ صحیح: د ردیف مرتبط از جدول: ۳

۲) ویژگی مسلمان آگاه در مواجهه با گناهکاران و غریق چیست؟

- الف) دوری کردن از گناهکاران تا دامانش آورده نشود. (ب) خود را با تقوا تجهیز می کند و برای نجات گناهکاران وارد منطقه گناه می شود.
ج) دعا برای نجات دیگران از فرار از محل گناه. (د) ابتدا دیگران را نجات می دهد و سپس خود را با تقوا تجهیز می کند.

پاسخ صحیح: ب ردیف مرتبط از جدول: ۳

۳) تأکید قرآن بر ذکر اطاعت از پیامبر « **وَالرَّسُولَ** » در کنار اطاعت از خداوند « **أَطِيعُوا اللَّهَ** » به چه دلیل است؟

- الف) چون اطاعت از پیامبر تفاوتی با اطاعت از خدا ندارد. (ب) برای آنکه دامنه ادعا گسترده نشود و حق پرستان واقعی از مدعیان دروغین جدا شوند.
ج) چون پیامبر مدعی بالاتر بودن از بندگان خدا نبود. (د) برای آنکه مشخص شود اطاعت از خداوند بدون اطاعت از رسول امکان پذیر نیست.

پاسخ صحیح: ب ردیف مرتبط از جدول: ۵ پاسخ تشریحی: ذکر هر دو، برای جدا شدن حساب گروه مدعیان دروغین از حق پرستان واقعی و مشخص شدن معنای اطاعت

از خداوند (که همان اطاعت از پیامبر ابلاغ کننده قوانین است) ذکر شده است.

۴) تفاوت پندار عامیانه از رحمت خدا با بیان قرآن در چیست؟

- الف) عامه رحمت را رقیب و جایگزین عمل می دانند، اما قرآن رحمت را مخصوص اهل عمل و اطاعت می داند.

(ب) عامه رحمت را مخصوص مؤمنان می‌دانند، اما قرآن رحمت را مخصوص تمامی انسان‌ها می‌داند.

(ج) قرآن رحمت را پس از عمل نیک می‌داند، اما عامه رحمت را قبل از عمل می‌دانند.

(د) هیچ تفاوتی بین پندار عامیانه و بیان قرآن وجود ندارد.

پاسخ صحیح: الف ردیف مرتبط از جدول: ۶ **پاسخ تشریحی:** «رحم و رحمت پروردگار را رقیب و جایگزین عمل نداشته خود میدانیم»، اما قرآن می‌گوید «عمل کنید و از خداوند اطاعت کنید شاید مورد رحمت پروردگار قرار بگیرید» (مخصوص اهل عمل و اطاعت‌اند).

(۵) شرط تحقق رحمت اجتماعی خداوند برای یک ملت یا امت چیست؟

(الف) جهان بینی توحیدی (ب) ایمان و تلاش

(ج) ایمان و آرامش (د) ایمان وفادارانه

پاسخ صحیح: ب ردیف مرتبط از جدول: ۷ **پاسخ تشریحی:** رحمت خدا زمانی محقق می‌شود که امتی به مسئولیت خود عمل کند و خداوند وقتی به مردم رحم می‌کند که از او اطاعت کنند و تکالیف خود را انجام دهند و اطاعت خدا در انجام «تمامی تکالیف و مسئولیت‌های الهی» است.

(۶) آیه «فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا» بر کدام مفهوم کلیدی تأکید دارد؟

(الف) به کارگیری صحیح خشم در محیط‌های اجتماعی. (ب) مسابقه به سوی مغفرت پروردگار.

(ج) تسلیم و پذیرش کامل حکم پیامبر بدون کمترین کدورت روحی. (د) انفاق در شرایط خوشی و ناخوشی.

پاسخ صحیح: ج ردیف مرتبط از جدول: ۷ **پاسخ تشریحی:** آیه به این مسئله اشاره می‌کند که مؤمنان باید وقتی میانشان نزاعی شد به پیامبر مراجعه کنند و کاملاً تسلیم فرمان او باشند.

(۷) بهترین و شایسته‌ترین میدانی که دین انسان را به مسابقه در آن دعوت می‌کند، کدام است؟

(الف) به دست آوردن سرمایه‌های مادی و تلاش برای پیشرفت دیگران. (ب) سبقت گرفتن از دیگران در امور دنیوی و معنوی

(ج) مسابقه به سوی مغفرت پروردگار و بهشت برین. (د) دائر کردن فلان کمپانی در فلان منطقه عالم.

پاسخ صحیح: ج ردیف مرتبط از جدول: ۸ **پاسخ تشریحی:** دین می‌گوید به سوی چیزی مسابقه بده که با عظمت و مقام تو سازگار باشد، یعنی مغفرت پروردگار و بهشت برین الهی.

(۸) مغفرت الهی در آیه «وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ» به دلیل عظمت و اهمیت آن، به چه چیزی تبدیل شده است؟

(الف) میدان مسابقه انسان‌ها. (ب) باعث سرعت در رسیدن به پروردگار

(ج) رقیب عمل نداشته انسان. (د) تنها راه نجات از گناهان.

پاسخ صحیح: الف ردیف مرتبط از جدول: ۸ **پاسخ تشریحی:** «مغفرت خداوند چنان بزرگ و مهم است که خداوند آن را به میدان مسابقه انسان‌ها تبدیل کرده است»

(۹) معنای صحیح «غفران» چیست؟

(الف) صرفاً بخشش و چشم‌پوشی از جریمه و مالیات. (ب) نادیده گرفتن ظلم و جنایت به سبب توسل.

(ج) التیام دادن و پر کردن یک خلاء. (د) صرف نظر کردن با خوش‌اخلاقی و لطف.

پاسخ صحیح: ج ردیف مرتبط از جدول: ۹ **پاسخ تشریحی:** «غفران به معنی التیام دادن و پر کردن یک خلاء است».

(۱۰) هر گناهی که از آدمی سر بزند، چه اثری بر روح او دارد؟

(الف) باعث تکبر و تبختر در روح می‌شود. (ب) ضربتی بر روح وارد می‌کند و زخم و جراحتی بر جای می‌گذارد.

(ج) روح را هم جنس و هم سنخ خود می‌کند. (د) روح را از مصونیت ایجاد شده دور می‌کند.

پاسخ صحیح: ب ردیف مرتبط از جدول: ۹ **پاسخ تشریحی:** «هر گناهی که از آدمی سر بزند ضربتی بر روح او وارد می‌شود و زخم و جراحتی بر جای می‌گذارد».

۱۱) انفاق با خرج کردن چه تفاوتی دارد؟

- (الف) انفاق یعنی خرج کردن، اما خرج کردن به معنای انفاق نیست.
 (ب) انفاق هر خرج کردنی است، اما خرج کردن محدود به رفع نیاز واقعی است.
 (ج) انفاق آن خرج کردنی است که به سبب آن، خلاء و نقصی بر شود و نیاز واقعی برآورده گردد؛ اما خرج کردن عام تر است.
 (د) خرج کردن نیازمند هوش و ذکاوت است، اما انفاق نیاز به هوشمندی ندارد.

پاسخ صحیح: ج ردیف مرتبط از جدول: ۱۲ **پاسخ تشریحی:** «انفاق نیز خرج کردن است، اما نه هر خرج کردنی. انفاق... آن خرج کردنی است که به سبب آن، خلاء و نقصی بر شود و نیاز واقعی برآورده گردد».

۱۲) گام‌های انفاق کامل که نیازمند هوشمندی و ذکاوت است، کدام‌اند؟

- (الف) فراهم کردن سرمایه، یافتن افراد مستحق، دادن پول.
 (ب) تشخیص نیاز، یافتن راهکار، اجرای راهکار.
 (ج) انجام کار نیک، خرج در راه خدا، کمک به گرسنه.
 (د) گرفتن پول از فرد دارا، صرف نظر از استراحت، جبران عقب ماندگی.

پاسخ صحیح: ب ردیف مرتبط از جدول: ۱۲ **پاسخ تشریحی:** گام‌های انفاق: ۱. فهم و تشخیص نیاز؛ ۲. یافتن راهکار؛ ۳. اجرای راهکار.

۱۳) منظور از **الْكَاظِمِينَ الْفَيْضَ** (فروبرندگان خشم) در خصوصیات متقیان چیست؟

- (الف) خشم خود را فروخورند و بروز ندهند.
 (ب) خشم خود را بر اساس عقل فروخورند و در جای مناسب به کار گیرند.
 (ج) بر خشم خود مسلط هستند که این مایه ی آرامش درونی خود میشود (د) در همه حال دلسوز باشند و به فکر همه ی انسان ها باشند

پاسخ صحیح: ب ردیف مرتبط از جدول: ۱۳ **پاسخ تشریحی:** «قرآن نیز می‌گوید این خشم‌ها... فروخورده شود. [بلکه] می‌گوید کاری را از روی خشم انجام ندهید و خشم را بر اساس عقل فروخورید، بلکه... در جای مناسب به کار بگیری».

۱۴) متقیان از چه نوع گناهی، نباید چشم‌پوشند و صرف نظر کنند؟

- (الف) لغزش‌ها و اشتباهات عمومی مردم.
 (ب) گناهی که از روی تعمد و عناد انجام شده باشد.
 (ج) گناهی که به طور وفور دیده می‌شود.
 (د) خطاهای مردم که در بین عامه رخ می‌دهد.

پاسخ صحیح: ب ردیف مرتبط از جدول: ۱۴ **پاسخ تشریحی:** «اما نباید از گناهی که لغزش نبوده، بلکه از روی تعمد و عناد انجام شده، چشم‌پوشی کرد».

درس دوم: آشنایی با ایمان بن بست‌شکنانه

ردیف	موضوع	درسنامه	مرجع قرآنی
1	انفال	<ul style="list-style-type: none"> انفال به معنای ثروت‌هایی است که به عموم مسلمانان تعلق دارد، مثل غنائم جنگی، معادن، منابع طبیعی و مراتع. مال خداست و باید در مصالح الهی صرف شود. انفال در زمان پیامبر (ص) تحت اختیار او بود و پس از او تحت اختیار امام معصوم (ع) و بعد از آن ولی فقیه است. 	«يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ».
2	حاکمیت بر انفال	انفال از آن خدا و پیامبر است. نماینده خدا و قیام امور مردم، صاحب اختیار انفال است. پس از پیامبر، امام معصوم و سپس حاکم عادل الهی (ولی فقیه) صاحب اختیار انفال است.	«قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ»
3	رکن ایمان راستین	گروش قلبی و وابستگی فکری و اعتقادی و روانی به یک حقیقت. ایمان واقعی با عمل و اطاعت همراه است. لازمه همراهی و اطاعت از پیامبر. عملی که با عمل منکر خدا تفاوت داشته باشد.	«إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ».

4	نشانه ۱: ترس مطلوب	بیم آمدن دل‌ها از درک عظمت خداوند و احساس حقارت خویش، ناشی از معرفت است، نه گناه یا ترس منفی. بزرگترین ضمانت اجرایی عمل و تلاش انسان مسلمان محسوب می‌شود.	«إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ»
5	نشانه ۲: ارتقای ایمان	ایمان همانند بذر، در دل و روح مؤمن رشد می‌کند و افزون می‌گردد. خواندن قرآن باید به قصد فهمیدن باشد. ایمان مستودع (عاریتی) در اثر حوادث کمرنگ و زایل می‌شود، اما ایمان راستین با تدبیر تقویت می‌شود.	«وَإِذَا تَلَّيْتِ عَلَيْهِمْ آيَاتَهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا».
6	نشانه ۳: توکل	اتکا و امید در تمام احوال به خدا، عاملی برانگیزاننده و حرکت‌آفرین است. در بن‌بست‌ها برای انسان‌های با ایمان و با خدا دری باز می‌شود که گشایش آن در، درهای دیگر را به روی او می‌بندد. رد تفکر دست روی دست گذاشتن و منتظر معجزه بودن (روش بنی اسرائیل).	«وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ»
7	نشانه ۴: اقامه نماز	برپا داشتن نماز در جامعه، غیر از صرفاً خواندن آن، رساندن جامعه به این حالت که جز خدا، کسی را عبادت نکند. جامعه نمازخوان: جامعه‌ای که دائماً «يَاكُ تَعْبُدُ وَّيَاكُ نَسْتَعِينُ» بگوید.	«الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ».
8	نشانه ۵: انفاق	پر کردن خلأ و نیاز در متن جامعه، شامل هر آنچه خدا روزی کرده است (مال، عمر، آبرو، علم، جسم). خرج کردن پول برای دیوار مسجدی که رنگ شده، انفاق نیست، بلکه صرفاً خرج است. «وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ» یعنی مؤمنان از آنچه خدا به آنان داده است، برای رفع نیازها و خلأهای جامعه انفاق می‌کنند. ❖ انفاق شامل مال، عمر، فرزند، آبرو، توانایی جسمی و فکری است، نه فقط پول دادن. ❖ جامعه‌ساز: با انفاق صحیح، نیازهای جامعه رفع می‌شود، کرامت و عزت در جامعه برقرار می‌گردد، عدالت و رفاه اجتماعی شکل می‌گیرد. ❖ نتیجه: اگر جامعه‌ای مؤمن باشد، شعارهایی مانند صلح، آزادی، رفاه، برادری و فرهنگ بالا تحقق عملی پیدا می‌کنند.	«وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ»
9	دو بال پرواز	دو بال نیرومند انسان برای پرواز در میدان‌های زندگی. صبر و توکل. هر امتی که این دو بال را داشته باشد از تیررس دشمن دور خواهد شد.	

۱) منظور از «انفال از آن خدا و از آن رسول است» چیست؟
الف) پیامبر مالک مستقل است
ب) انفال باید صرف مصالح الهی شود و رسول ناظر بر آن است
ج) انفال تنها برای پیامبر است
د) مردم می‌توانند آزادانه از آن استفاده کنند

پاسخ صحیح: ب
ردیف مرتبط از جدول: 1
پاسخ تشریحی: انفال متعلق به خداست و باید در اهداف الهی صرف شود و رسول به عنوان نماینده خدا بر مصرف آن نظارت دارد تا منافع عمومی حفظ شود.

۲) مفهوم «انفال» در لغت و اصطلاح قرآنی به کدام دسته از ثروت‌ها اشاره دارد؟
الف) ثروت‌های خاصی که در جنگ نصیب افراد مؤمن می‌شود
ب) ثروت‌هایی که به عموم مسلمانان تعلق دارد و مال یک جمع خاص نیست.
ج) درآمدها و غنائمی که پس از کسر خمس، بین رزمندگان تقسیم می‌شود
د) اموالی که حاکم الهی برای مصالح شخصی خود می‌تواند مصرف کند.

پاسخ صحیح: ب
ردیف مرتبط از جدول: 1
پاسخ تشریحی: انفال به ثروت‌هایی گفته می‌شود که متعلق به عموم مسلمانان و مال همه مردم است.

۳) پس از رسول الهی، چه کسی به عنوان حاکم الهی و صاحب اختیار انفال مطرح است؟
الف) هر مسلمانی که ادعای بندگی خدا را داشته باشد.
ب) امامی که صاحب اختیار انفال است و در زمان غیبت امام معصوم، حاکم الهی (ولی فقیه).
ج) امام جمعه شهر یا مرجع تقلید اعلم.
د) قطب مستقلی که در مقابل خداوند بتواند مال خدا را صرف کند.

پاسخ صحیح: ب
ردیف مرتبط از جدول: 2
پاسخ تشریحی: پس از رسول خدا، امام صاحب اختیار است و در روزگاری که امام معصوم حکومت نمی‌کند، حاکم الهی (ولی فقیه) صاحب اختیار انفال محسوب می‌شود.

۴) ایمان راستین دارای کدام دو رکن اصلی است؟
الف) گروه قلبی و عمل مطلق
ب) وابستگی قلبی و وابستگی فکری و ذهنی.

(ج) عمل و اطاعت از خداوند بدون وابستگی قلبی (د) نیت خالص و انفاق زیاد.

پاسخ صحیح: ب ردیف مرتبط از جدول: 3 **پاسخ تشریحی:** ایمان دو رکن اصلی دارد: وابستگی قلبی (گروش و گرایش) و وابستگی فکری و ذهنی؛ که نتیجه آن عمل و اطاعت خواهد بود.

(۵) کدام یک از عبارات زیر درباره «ترس مطلوب» صحیح است؟

(الف) ترسی است که ناشی از گناهان فراوان در مقابل قاضی است (ب) ترسی است که تنها ناشی از معرفت است و از درک عظمت خدا و احساس حقارت خویش نشئت می‌گیرد.
(ج) این ترس حالتی است تصنعی و برای آموزش دادن به دیگران (د) نوعی ترس منفی است که باعث می‌شود انسان از تکالیف خود شانه خالی کند.

پاسخ صحیح: ب ردیف مرتبط از جدول: 4 **پاسخ تشریحی:** ترس مطلوب ناشی از معرفت و درک عظمت پروردگار و احساس حقارت در مقابل اوست و بزرگترین ضمانت اجرایی عمل است.

(۶) «زَادَتْهُمْ إِيْمَانًا» در آیه دومین نشانه مؤمن، به کدام مفهوم اشاره دارد؟

(الف) ایمان باید یک مفهوم ثابت و بدون تغییر در طول زندگی باشد (ب) ایمان همانند بذر در دل و روح مؤمن رشد می‌کند و می‌بالد.
(ج) ایمانی که امکان زائل شدن آن وجود ندارد. (د) ایمان باید تنها یک اعتقاد قلبی و نیازی به عمل.

پاسخ صحیح: ب ردیف مرتبط از جدول: 5 **پاسخ تشریحی:** «زَادَتْهُمْ إِيْمَانًا» یعنی ایمان در روح مؤمن رشد می‌کند و معنای آب راکد یا ایمان مستودع (عاریتی) ندارد.

(۷) توکل واقعی چه تفاوتی با تفکر رایج نادرست دارد؟

(الف) توکل یعنی انتحار در بن‌بست‌ها (ب) توکل یعنی امید به معجزه الهی
(ج) توکل به معنای اتکا و امید به خدا در تمام احوال است که عاملی حرکت‌آفرین است. (د) توکل عامل ایمان و آرامش.

پاسخ صحیح: ج ردیف مرتبط از جدول: 6 **پاسخ تشریحی:** توکل یعنی اتکا و امید به خدا در تمام احوال، که به جای ابزار مخدر، عاملی برانگیزاننده و حرکت‌آفرین است.

(۸) در قضیه جنگ احد، بن‌بست به وجود آمده برای مسلمانان، با اتکای به خدا نشان داد که هیچ بن‌بستی برای مؤمن وجود ندارد و خدا راه برون‌رفت را می‌گشاید. عامل مهم در این امر؟

(الف) ایمان قلبی (ب) امداد الهی (ج) توکل به خدا (د) ایمان وفادارانه

پاسخ صحیح: ب ردیف مرتبط از جدول: 6 **پاسخ تشریحی:** در آن بن‌بست که حتی شایعه شهادت پیامبر پخش شد، توکل به خدا (مانند عملکرد علی ابن ابی طالب) باعث ایستادگی و خروج از بن‌بست شد.

(۹) در بن‌بست‌ها برای انسان‌های با ایمان و با خدا دری باز می‌شود که گشایش آن در، درهای دیگر را به روی او می‌بندد. آن در، چه نام دارد؟ پزشکی شهر یور ۴۰۴

(الف) عشق به معبود (ب) توکل (ج) رحمت (د) توبه

پاسخ صحیح: ب ردیف مرتبط از جدول: 6 **پاسخ تشریحی:** اتکا و امید در تمام احوال به خدا. عاملی برانگیزاننده و حرکت‌آفرین است.

(۱۰) منظور از «اقامه نماز» که ویژگی مؤمن راستین است، چیست؟

(الف) خواندن نماز با ارکان صحیح و توجه به اهداف فلاح. (ب) خواندن نماز با خشوع و خضوع در تنهایی.
(ج) برپا داشتن نماز در جامعه به این معنا که جامعه را نمازخوان کنیم (جامعه توحیدی). (د) تفاوتی با صرفاً «نماز خواندن» ندارد و هر دو یک معنا را می‌دهند.

پاسخ صحیح: ج ردیف مرتبط از جدول: 7 **پاسخ تشریحی:** اقامه نماز، حقیقتی برتر از نماز خواندن است و به معنای برپا داشتن آن در جامعه و ایجاد جامعه‌ای است که جز خدا، کسی را عبادت و عبودیت نکند.

(۱۱) کدام یک از موارد زیر «مصادق انفاق» نیست؟

(الف) خرج کردن پول برای دیوار مسجدی که قبلاً رنگ شده است. (ب) استفاده از علم و فکر برای رفع نیازهای جامعه.
(ج) استفاده از آبرو و حیثیت برای کمک به دیگران. (د) پر کردن خلأ و نیازی که در متن جامعه وجود داشته باشد.

ردیف مرتبط از جدول : 8 پاسخ صحیح: ب
 و... می باشد.
 (شامل عمر، آبرو، توان جسمی، فکر و... می باشد.)

۱۹) طبق آیه «فَاتَّقُوا اللَّهَ وَ...» در سوره انفال، پس از تقوا، دومین وظیفه مؤمن چیست؟

- الف) اطاعت کامل از خدا و رسول.
 ب) اصلاح ما بین خود و از میان برداشتن اختلافات به سود حقیقت.
 ج) جنگیدن با دشمنان.
 د) پرهیز از بهانه جویی برای جنگیدن با دوستان.

ردیف مرتبط از جدول : 3 (در زمینه عمل به لوازم ایمان) پاسخ صحیح: ب
 سه کار لازم مؤمن عبارتند از: تقوا، اصلاح ما بین خود (از بین بردن اختلافات) و اطاعت از خدا و رسول.

۲۰) چه چیزی بزرگترین ضمانت اجرایی عمل و تلاش انسان مسلمان محسوب می شود؟

- الف) امید به بهشت موعود.
 ب) ترس مطلوب
 ج) توکل به خدا
 د) تلاوت آیات قرآن.

ردیف مرتبط از جدول : 4 پاسخ صحیح: ب
 ترس مطلوب (که از معرفت نشئت می گیرد) بزرگترین ضمانت اجرایی برای تلاش انسان مسلمان است تا از خط مستقیم الهی تخطی نکند.

۲۱) عبارت «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» در سوره حمد، به کدام مفهوم از نشانه های ایمان پیوند دارد؟

- الف) ارتقای ایمان اجتماعی
 ب) ترس مطلوب
 ج) عبودیت اجتماعی
 د) توکل اجتماعی.

ردیف مرتبط از جدول : 7 پاسخ صحیح: ج
 جامعه نمازخوان (اقامه نماز) جامعه ای است که دائماً «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» را تکرار می کند و در راه عبودیت مطلق حق گام برمی دارد.

درس سوم : آشنایی با ایمان آگاهانه

ردیف	موضوع	درسنامه
۱	تفاوت رهبران الهی و مادی در ایمان به هدف	<p>رهبران الهی: به رسالت و راه خود با تمام وجود و صمیمانه معتقدند و خود پیشگام اند.</p> <p>مثل: داستان رهبر کمونیستی که برای جلب توجه هندیان، نقش تیلاک (نماد روحانیت هندو) را بر پیشانی خود حک کرد.</p> <p>رهبران مادی (سیاستمداران): ممکن است سخنان زیبا برانند، اما یا ایمان کافی ندارند یا اصلاً ایمان ندارند.</p> <p>مثل: پیامبر (ص) و ابراهیم (ع) اولین تسلیم شوندهگان و متحمل سخت ترین شکنجه ها بودند.</p>
۲	مفهوم ایمان و شنیدن آگاهانه «سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا»	<p>ایمان: پذیرش با تمام وجود و باور عمیق به آنچه می گوئیم.</p> <p>نشانه باور و ایمان آگاهانه: پیشاپیش دیگران در آن راه گام برداشتن.</p> <p>«سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا» یعنی: شنیدن همراه با فهمیدن و درک کردن (سمع غیر از اذن است).</p> <p>اطاعت از روی ایمان و آگاهی: کورکورانه نبودن و از روی روشنی، آگاهی و فهم دقیق بودن.</p> <p>«أَمَّنَ الرَّسُولُ... وَالْمُؤْمِنُونَ» (سوره بقره، آیه ۲۸۵): پیامبر و مؤمنان به خدا، فرشتگان، کتب و تمام پیامبران ایمان دارند و تفاوتی نمی گذارند.</p>
۳	ایمان ناسالم (مقلدانه و متعصبانه)	<p>ایمان ناسالم دو گونه است:</p> <p>ایمان مقلدانه: از روی تقلید و چشم بسته (غالباً در میان عامه).</p>

		<p>ایمان متعصبانه: جانبداری بدون دلیل، صرفاً از روی احساس و به دور از منطق (مانند بی‌احترامی به پیامبران دیگر).</p> <p>ایمان ناسلام در اسلام هیچ ارزش و قیمتی ندارد. این ایمان آسیب پذیر است و به آسانی کسب می‌شود و به همان راحتی با شعله مادیات از بین می‌رود (مانند آب شدن برف در تابستان).</p>
۴	ایمان آگاهانه (ایمان ارزشمند)	<p>ایمان آگاهانه: ایمانی که از روی بصیرت، با چشم باز، درک، فکر، شعور و بدون ترس به وجود آمده باشد</p> <p>نتیجه ایمان آگاهانه: اعتقاد پایدار و تزلزل‌ناپذیر که در سخت‌ترین شرایط هم از فرد گرفته نمی‌شود.</p> <p>مثال (عمار یاسر): گفتن جمله‌ای برخلاف ایمان قلبی در زیر شکنجه، صدمه‌ای به ایمان نمی‌زند «إِلَّا مَنْ أَكْرَهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ».</p> <p>راه کسب ایمان آگاهانه: آگاه شدن و تقویت نیروی فکر و خرد (در مغزها و دل‌ها) تا ایمان مستحکم شود.</p>
۵	نشانه‌های خردمندان «أَوَّلُ الْأَلْبَابِ»	<p>خردمند: کسی که نیروی فکر و خرد را به کار می‌اندازد (نه کسی که در امور زندگی پیشرو است).</p> <p>دو نشانه اصلی خردمند:</p> <p>۱. یاد مداوم خدا (در همه احوال: ایستاده، نشسته، به پهلو)</p> <p>الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ</p> <p>۲. تفکر مستمر در آفرینش آسمان‌ها و زمین</p> <p>إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ</p> <p>نتیجه تفکر چیست؟ پی بردن به این که خداوند آسمان و زمین را باطل و بیهوده نیافریده است «رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ».</p> <p>خردمندان هنگام دعوت به ایمان: شنیدن منادی ایمان (پیامبر یا عقل) با گوش و دل.</p>
۶	تقابل روشن‌فکران و مرتجعان (تجحر و تقلید)	<p>مرتجعان/آکفران/متممبران: راه نو و حرف نو (دعوت پیامبر) را نمی‌پذیرند.</p> <p>حرف مرتجعان: أَلَا تَسْمَعُونَ وَتَنْبَغُونَ سَبِيلَ آبَائِكُمْ أَوْ لَوْ كَانَ آبَاؤُكُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ (راه و رسمی که پدرانمان را بر آن یافتیم ما را بس است). پاسخ قرآن به مرتجعان: توبیخ تقلید کورکورانه؛ حتی اگر پدرانشان چیزی نفهمند و گمراه باشند و در نتیجه نتیجه قرآن ایمان ناآگاهانه، مقلدانه و متعصبانه را ملامت و توبیخ می‌کند.</p>

۱) فرق اساسی میان رهبران الهی و دیگر رهبران سیاستمدار در چیست؟

الف) در قدرت رهبران الهی برای تحمل شکنجه‌های سخت‌تر نسبت به پیروانشان

ب) در باور داشتن رهبران الهی به رسالت خویش با تمام وجود، در حالی که سیاستمداران ممکن است ایمان کافی نداشته باشند.

ج) در تلاش رهبران الهی برای استقلال و آزادی مردم، بر خلاف سیاستمداران.

د) در حک کردن نمادهای رهبران مادی بر پیشانی رهبران الهی، بر خلاف رهبران الهی.

پاسخ صحیح: ب ردیف مرتبط از جدول ۱: **پاسخ تشریحی:** فرق رهبران الهی با سیاستمداران در این است که رهبر الهی به گامی که برمی‌دارد و آنچه می‌گوید، با

تمام وجود صمیمانه معتقد است، اما سیاستمداران ممکن است به سخنان زیبای خود ایمان نداشته یا ایمانشان کافی نباشد.

۲) ماجرای حک کردن نقش «تیلک» بر پیشانی رهبر کمونیستی شوروی در سفر به هندوستان، بیانگر کدام نکته است؟

الف) تلاش برای ایجاد وحدت میان مسلمانان و هندوها در برابر استعمار

ب) تفاوت‌های عقیدتی میان روحانیان چینی و مسلمانان هند

ج) بی‌تفاوتی رهبران مادی نسبت به اصول مکتب خود برای جلب توجه عامه

د) اعتقاد پنهان رهبران کمونیستی به امور ماوراء الطبیعه و معنویات

(الف) اهمیت ریشه‌های قوی و عمیق در ایمان آگاهانه
(ب) تفاوت میان ایمان جوان و ایمان ریشه دار
(ج) اهمیت زاینده بودن ایمان
(د) استحکام ایمان مقلدانه در برابر تندباد حوادث

پاسخ صحیح: الف ردیف مرتبط از جدول: ۴ **پاسخ تشریحی:** این مثال برای بیان این نکته به کار رفته که ایمانی که از بنیان قوی است و از روی آگاهی و درک انتخاب شده باشد، با این حرف‌ها زائل شدنی نیست و در سخت‌ترین شرایط هم حفظ می‌شود.

۱۰) مهارت کسب ایمان آگاهانه و حفظ آن در سخت‌ترین شرایط در آیه «إِنَّمَا مَن أُوِّدِيَ بِهِ فَرَحًا يُحِبُّهُ مُطْمَئِنٌّ بِإِيمَانٍ» چگونه تحلیل می‌شود؟
(الف) اگر فردی ایمانش را با شکنجه از دست بدهد، مؤاخذه نخواهد شد.
(ب) در زیر شکنجه، مؤمن می‌تواند سخنی بر زبان آورد که ظاهراً مخالف ایمانش است و صدمه‌ای به ایمان قلبی او نمی‌زند.
(ج) این آیه مخصوص عمار یاسر نازل شده و شامل همه مؤمنان نیست.
(د) ایمان آگاهانه تنها در شرایط آرامش و رفاه پایدار باقی می‌ماند.

پاسخ صحیح: ب ردیف مرتبط از جدول: ۴ **پاسخ تشریحی:** آیه می‌گوید اگر در زیر شکنجه جمله‌ای بگویی که دشمن را منصرف کنی اشکالی ندارد، زیرا ایمان تو ایمانی نیست که با شکنجه از قلبت زائل شود و ایمان قلبی‌ات مطمئن است.

۱۱) برای جلوگیری از زائل شدن ایمان، راهکار صحیح مورد تأکید چیست؟
(الف) پنهان کردن ایمان در صندوقی محکم تا غبار به آن آسیب نرساند.
(ب) دوری و عدم مواجهه با افکار مخرب.
(ج) آگاه شدن و تقویت نیروی فکر و اندیشه تا ایمان مستحکم شود.
(د) دوری از افراد مقلد و متعصب که مایه سستی ایمان می‌شوند.

پاسخ صحیح: ج ردیف مرتبط از جدول: ۴ **پاسخ تشریحی:** راهش این است که مغزها و دل‌ها از آگاهی پر شوند و نیروی فکر و اندیشه تقویت شود تا ایمان مستحکم، مانند بتن آرمه، در دل بنا شود که هیچگاه زائل نشود.

۱۲) میزان آگاهانه بودن ایمان در نسل جوان امروز و نسل دیروز چگونه است؟
(الف) نسل جوان نسل بی‌ایمانی است، در حالی که ایمان نسل دیروز بسیار محکم است.
(ب) نسل قبل (دیروز) ایمان کورکورانه داشته و نسل جوان به دنبال ایمان غیر تقلیدی و آگاهانه است.
(ج) هر دو نسل به دلیل فقدان راهنم فکر و عقیده، ایمان محکمی داشتند.
(د) نسل جوان به دلیل مواجهه با مادیات، ایمان خود را آسان‌تر از دست می‌دهد.

پاسخ صحیح: ب ردیف مرتبط از جدول: ۴ **پاسخ تشریحی:** نویسنده کتاب اندیشه اسلامی نسل قبل را که اعتقاداً نشان کورکورانه است بدبختی امروز می‌داند و به نسل جوان که به دنبال ایمان غیر تقلیدی و آگاهانه هستند، مرحبا می‌گوید.

۱۳) از نظر قرآن، مهمترین و اصلی‌ترین نکته در تعریف خردمند «أَوَّلُ الْأَلْبَابِ» چیست؟
(الف) کسی که در تمام امور زندگی، به خصوص در سیاست و کسب، پیشرو باشد
(ب) کسی که نیروی خرد را به کار بیندازد و دارای دو خصیصه اصلی باشد.
(ج) کسی که در رقابت با حریفان، کلاه سرش نرود و در بازی‌ها برنده باشد
(د) کسی که هیچ یک از بازیگری‌های دنیا را قبول ندارد و به دنبال ارزش واقعی انسان است.

پاسخ صحیح: ب ردیف مرتبط از جدول: ۵ **پاسخ تشریحی:** خردمند (أَوَّلُ الْأَلْبَابِ) کسی است که دارای خرد و نیروی فهمیدن است و شرط آن به کار انداختن خرد است و به دو خصیصه یاد مداوم خدا و تفکر مستمر پایبند است.

۱۴) کدام یک از موارد زیر جزو نشانه‌های «أَوَّلُ الْأَلْبَابِ» (خردمندان) است؟
(الف) کسب مهارت‌های اجتماعی و اقتصادی برای پیشرو بودن در زندگی
(ب) تفکر و اندیشه در مورد هدف نهایی خلقت آسمان‌ها و زمین
(ج) ذکر خدا به صورت عرفانی و درویش‌مآبانه برای دلخوشی
(د) تلاوت آیات قرآن، اقامه نماز از روی فهم

پاسخ صحیح: ب ردیف مرتبط از جدول: ۵ **پاسخ تشریحی:** نشانه‌های خردمندان تفکر مستمر در آفرینش آسمان‌ها و زمین است که نتیجه آن پی بردن به باطل و بیهوده نبودن خلقت است.

۱۵) منظور از «یاد مداوم خدا» که یکی از نشانه‌های خردمندان است، چیست؟

تمام کتاب های علوم پایه در وب سایت ما

		<p>زنده و پایدار الحی القيوم</p> <p>بی نیازی مطلق لا تأخذه سنة ولا نوم</p> <p>مالکیت مطلق له ما فی السماوات وما فی الأرض</p> <p>شفاعت من ذا الذی یشفع عنده إلا بآذنه</p> <p>علم بی نهایت یعلم ما بین یدیهما وما خلفهم</p> <p>سلطه و قدرت وسع کرسیه السماوات والأرض</p> <p>قدرت بی پایان ولا یؤوده حفظهما</p> <p>بلندمرتبه و عظیم وهو العلی العظیم</p>	<p>همه مخلوقات فناپذیرند؛ حیاتشان از اوست؛ او زنده جاوید و قائم به ذات است.</p> <p>خدا هیچ غفلتی ندارد؛ برخلاف «الهیهای دروغین» که غافل و ناتوان اند.</p> <p>همه چیز در آسمان و زمین متعلق به اوست؛ انسان ها و موجودات فقط بندگان اویند.</p> <p>هیچ کس قدرت شفاعت ندارد مگر به اذن خدا؛ شفاعت اولیاء و انبیاء نشانه کرم الهی است نه استقلال آن ها.</p> <p>علم خدا گذشته، حال و آینده همه موجودات را دربر دارد؛ علم مخلوقات محدود و وابسته است.</p> <p>کرسی علم و قدرت خدا همه هستی را فراگرفته؛ هیچ موجودی از سلطنت او بیرون نیست.</p> <p>نگهداری آسمان ها و زمین برای خدا دشوار نیست؛ اداره هستی کوچکترین زحمتی برای او ندارد.</p> <p>خداوند یگانه مرکز قدرت، علم و حیات است؛ همه موجودات نیازمند و فقیر در برابر او هستند.</p>
		<p>در سراسر وجود، یک مرکز قدرت (الله) و یک کانون دانش و یک منبع حیات بیشتر وجود ندارد. همه موجودات، حتی پیامبران و اولیاء، در صف بندگی و نیاز قرار دارند و هیچ استقلال از خود ندارند. توحید یعنی نفی هرگونه «اله» دروغین (هوای نفس، بت، انسان، سنت باطل...) و پذیرش یکتایی و حاکمیت مطلق خدا.</p>	
۲	توحید (اله) و دو محور اصلی آن	<p>توحید (اصل اول رین) به معنای «لا اله الا الله» است.</p> <p>«اله» محور تمام هدف های زندگی انسان، قبله گاه خواسته ها، و نقطه نظری که انسان همه کارهایش را براساس آن تنظیم می کند.</p> <p>توحید به عنوان جهان بینی یعنی فقط خدا می تواند اله باشد (قبله گاه هدف ها).</p> <p>دو محور توحید:</p> <p>۱. توحید نظری: شناخت خدا از طریق هستی شناسی</p> <p>۲. توحید عملی: شناخت تأثیر این توحید در اعمال فردی و اجتماعی (ایجاد تعهد عملی).</p> <p>نتیجه توحید عملی توحید باید در تأمین هدف های الهی دخالت داشته باشد.</p>	
۳	مفسده آفرینی جهان بینی غیردینی (شُرک)	<p>مفسده اصلی فساد عقیده در جامعه بشری.</p> <p>ریشه فساد پذیرش عقیده ای فاسد که در تأمین هدف های الهی دخالت ندارد.</p> <p>مصادیق فساد (فرزند داشتن فدا) اعتقاد به اینکه خدا فرزندی انتخاب کرده یا گروهی به نام «خدازاده» و «آقازاده» وجود دارند.</p> <p>عواقب اعتقاد به خدازاده:</p> <p>۱. دیگران بنده خدا نمی شوند. ۲. اطاعت از غیر خدا در جامعه نهادینه می شود.</p> <p>کلم قرآن این است که خداوند فرزندی اتخاذ نکرده است.</p> <p>«وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ» (اشاره به لزوم تعهد عملی).</p>	
۴	اهمیت عبودیت در جهان بینی توحیدی	<p>عبودیت (بندگی) تنها عملی است که انسان را به خدا نزدیک می کند و بر تمام هستی او حاکم است.</p> <p>توحید، عبودیت را به وجود می آورد و عبودیت، توحید را تقویت می کند.</p> <p>فقط بندگی خدا: «إِن كُفَّ مِنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتَى الرَّحْمَنِ عَبْدًا» (هیچ کس در آسمان ها و زمین نیست مگر اینکه بنده ای مطیع خداست).</p> <p>آئمه (ع) در بالاترین مرتبه، بنده مطیع خداوند بوده اند.</p> <p>کسانی که خود را موحد می دانند، اما عملاً بنده غیر خدا (مانند هواهای نفسانی) هستند.</p> <p>خضوع و عبودیت در قالب خضوع و خشوع در اعمال فردی و اجتماعی نمود می یابد.</p>	

۵	اهمیت توحید در عمل و تعهدات	<p>لزوم تعهد عملی ایمان به توحید باید حتماً در اعمال فردی و اجتماعی ما تعهد ایجاد کند و تکلیفی بر دوش ما بگذارد.</p> <p>تسلیم مطلق توحید به معنای تسلیم کامل در برابر خدا و اطاعت مطلق از فرامین اوست.</p> <p>وظیفه مؤمن: باید شیوه به کارگیری معنای توحید را در زندگی خود بیابد و آن را به صورت عملی اجرا کند.</p> <p>توفیر برون عمل: مانند ایمانی که قبلاً ناسالم و فاقد تعهد خوانده شد.</p> <p>نتیجه توفیر عملی: انسان فقط بنده خدا باشد، نه بنده طاغوت و هواهای نفسانی.</p> <p>مضراق عبودیت: خضوع و خشوع امام سجاد (ع) در دعا و جهاد در راه حق.</p>
---	--------------------------------------	---

۱)	جهان بینی انسان در حقیقت به چه معناست؟	الف) نگاه علمی انسان به طبیعت	ب) مجموعه اعتقادات قلبی و شخصی.
		ج) نگاه ما به جهان هستی که چارچوب فکری هر فرد یا جامعه را تشکیل می دهد	د) باور ما به اصول پنج گانه دین.

پاسخ صحیح: ج ردیف مرتبط از جدول ۱: **پاسخ تشریحی**: جهان بینی به معنای نگاه ما به جهان هستی است که چارچوب فکری و اهداف هر فرد و جامعه را تعیین می کند.

۲)	اگر جهان بینی یک جامعه الهی باشد، کدام یک از موارد زیر نیز الهی خواهد بود؟	الف) قوانین و اهداف آن جامعه	ب) نوع حکومت و ساختار سیاسی	ج) درآمد سرانه و سطح رفاه	د) هر سه مورد الف و ب و ج.
----	--	------------------------------	-----------------------------	---------------------------	----------------------------

پاسخ صحیح: الف ردیف مرتبط از جدول ۱: **پاسخ تشریحی**: اگر جهان بینی الهی باشد، چارچوب فکری، اهداف و قوانین آن جامعه نیز الهی خواهد بود.

۳)	«اله» در عبارت «لا اله الا الله» به چه معناست؟	الف) خالق و آفریننده هستی	ب) محور تمام هدف های زندگی و قبله گاه خواسته ها.
		ج) یگانه و یکتا بودن خداوند	د) مالک و صاحب تمام هستی.

پاسخ صحیح: ب ردیف مرتبط از جدول ۲: **پاسخ تشریحی**: اله به معنای محور تمام هدف های زندگی و قبله گاه خواسته ها است که انسان همه کارهایش را براساس آن تنظیم می کند.

۴)	توحید به عنوان جهان بینی، چه اصلی را بیان می کند؟	الف) هدف اصلی زندگی انسان است	ب) ایمان به همه پیامبران الهی است.
		ج) فقط خدا می تواند اله (قبله گاه هدف) باشد	د) ایمان باید حتماً آگاهانه باشد.

پاسخ صحیح: ج ردیف مرتبط از جدول ۲: **پاسخ تشریحی**: توحید به عنوان جهان بینی یعنی هیچکس جز خدا نمی تواند محور هدف های زندگی انسان باشد.

۵)	ارکان جهان بینی توحیدی بر چند محور استوار است؟	الف) یک محور: توحید نظری	ب) دو محور: توحید نظری و توحید عملی.
		ج) سه محور: توحید، نبوت و معاد.	د) دوازده محور (ارکان خوشبختی).

پاسخ صحیح: ب ردیف مرتبط از جدول ۲: **پاسخ تشریحی**: توحید دارای دو محور اصلی است: توحید نظری (شناخت خدا) و توحید عملی (تأثیر این توحید در اعمال).

۶)	نتیجه نهایی توحید عملی چیست؟	الف) شناخت خدا از طریق هستی شناسی	ب) ایجاد تعهد و تکلیف در اعمال فردی و اجتماعی.
		ج) جلوگیری از فساد عقیده در جامعه	د) رسیدن به آرامش و سعه صدر.